

Amplasament
91/25.10.204

1. DATE GENERALE

1.1. Denumirea obiectului de investitie

SERVICII DE ELABORARE STUDIU DE OPORTUNITATE DELEGARE ILUMINAT PUBLIC, REGULAMENT ILUMINAT PUBLIC PENTRU COMUNA SABAOANI

1.2. Amplasamentul

COMUNA SABAOANI, LOCALITATEA SABAOANI, JUDET NEAMT

1.3. Titularul investitiei

COMUNA SABAOANI, LOCALITATEA SABAOANI, STR. ORIZONTULUI, NR.56, JUDET NEAMT

1.4. Beneficiarul investitiei

COMUNA SABAOANI, LOCALITATEA SABAOANI, JUDET NEAMT

1.5. Elaboratorul studiului

S.C. ESCO ELECTRIC LIGHT S.R.L. STR. MIHAI EMINESCU, NR. 454, SAT LUNA DE SUS, COMUNA FLORESTI, JUDETUL CLUJ

1.6. Obiectul studiului de fundamentare

Obiectul studiului de fundamentare este reprezentat de fundamentarea necesitatii si oportunitatii de gestionare a serviciului de iluminat public.

1.7. Scopul studiului de fundamentare

Elaborarea studiului se face pentru stabilirea formei de gestiune in scopul:

- dimensionarii tehnice si umane a viitorului serviciu de iluminat public;
- dimensionarii parametrilor de performanta si costurile necesare pentru realizarea unui serviciu calitativ.

2. INFORMATII GENERALE

Conform unui studiu al A.N.R.S.C., in anul 2011 in Romania, serviciul de iluminat public era organizat la nivelul mediului urban in peste 250 de localitati, iar in mediul rural in 1370 de localitati. In aceste conditii existau un numar de 86 de agenti economici care aveau licenta de operare in domeniul iluminatului public.

In acord cu dispozitiile art. 4 din Legea nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public, sistemul reprezinta o componenta a infrastructurii tehnico-edilitare a fiecarei unitati administrativ-teritoriale, care in conformitate cu Legea serviciilor comunitare de utilitati public nr. 51/2006, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 254 din 12 martie 2006, apartine proprietatii publice a acesteia.

Organizarea si desfasurarea serviciului de iluminat public trebuie sa asigure satisfacerea unor cerinte si nevoi de utilitate publica ale comunitatii locale, dupa cum urmeaza:

- imbunatatirea calitatii iluminatului public din Comuna Sabaoani;
 - optimizarea consumului de energie;
 - garantarea permanentei in functionarea iluminatului public;
 - realizarea unui raport optim calitate/cost pentru perioada de derulare a contractului de cooperare si un echilibru intre riscurile si beneficiile asumate prin contract (structura si nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestatiei si vor fi in conformitate cu prevederile legale);
 - administrarea corecta si eficienta a bunurilor din proprietatea publica si a banilor publici;
 - ridicarea gradului de civilizatie, a confortului si a calitatii vietii;
 - cresterea gradului de securitate individuala si colectiva in cadrul comunitatilor locale, precum si a gradului de siguranta a circulatiei rutiere si pietonale;
 - sustinerea si stimularea dezvoltarii economico-sociale a localitatilor;
 - functionarea si exploatarea in conditii de siguranta, rentabilitate si eficienta economica
- a infrastructurii aferente serviciului;
- nediscriminarea si egalitatea tuturor consumatorilor prin asigurarea unui standard unitar calitativ si uniform raspandit teritorial in comunitate;
 - dezvoltarea durabila a sistemului de iluminat public;
 - liberul acces la informatii privind aceste servicii publice;
 - transparenta, consultarea si antrenarea in decizii a cetatenilor.

Eficienta serviciului de iluminat public influenteaza in mod direct mediul economic si social al unitatii administrativ-teritoriale. Calitatea iluminatului, ca si serviciu comunitar, poate determina in mod cert cresterea nivelului de siguranta la nivel local, descurajand savarsirea de infractiuni si contraventii in spatiul public. La nivelul intregii tari s-a manifestat in ultimii ani o preocupare deosebita in privinta optimizarii acestui serviciu, fiind verificate constant optiunile autoritatilor locale pentru implementarea unor sisteme complexe de gestiune a iluminatului public, in paralel cu dezvoltarea unei infrastructuri pentru supravegherea video din municipiile resedinte de judet.

Infrastructura iluminatului public poate fi utilizata si in scopul implementarii structurilor pentru supraveghere video a zonelor comunitare cu risc ridicat pentru producerea de infractiuni sau contraventii. In asemenea conditii, prima etapa pentru atingerea climatului de siguranta specific unei comunitati europene il reprezinta imbunatatirea calitatii iluminatului public.

În acord cu cele expuse, un sistem de iluminat public deficitar împieteză elementelor de securitate ce activează zilnic în comunitate (poliție, jandarmerie, agenți de securitate ai companiilor private), afectând chiar și eficacitatea unei soluții de supraveghere video. Din perspectiva securității comunității, efectul imediat al unui iluminat public inefficient este suprasolicitarea personalului disponibil însărcinat cu activitatea de prevenire a faptelor antisociale, fie ele infracționale sau contravenționale. Iluminatul public poate conduce asadar la creșterea gradului de monitorizare activă sau pasivă a spațiilor publice din cadrul comunității, ajutând la prevenirea și combaterea infracțiunilor și criminalității, sporind eficiența intervențiilor operative în cazul unor amenințări la adresa integrității persoanelor sau a bunurilor proprietate publică sau privată.

Numărul de infracțiuni de furt, de talharie, de distrugere, de loviri și alte violențe crește în cadrul acelor comunități care nu beneficiază de un iluminat corespunzător pe timpul nopții, astfel încât fenomenele antisociale să fie descurajate. Administrarea eficientă a acestui serviciu apare ca o necesitate pentru creșterea gradului de securitate de la nivelul comunității locale, impunându-se ca resursele investite să fie în acord cu gradul de uzură al sistemului, iar extinderea sistemului să fie proporțională cu evoluția ariei ce include spațiile publice pe care trebuie să le deservească.

Legea nr. 230/2006 privind iluminatul public stabilește în cuprinsul art. 8 alin. (1) o competență exclusivă a autorităților administrației publice locale în privința înființării, organizării, coordonării, monitorizării și controlului funcționării serviciului de iluminat public de la nivelul unităților administrativ-teritoriale. Totodată, în sarcina autorităților publice locale legea impune și atributul dezvoltării, modernizării, administrării și exploatării serviciului de iluminat public astfel încât parametrii reali ai acestui serviciu să fie în acord cu principiile enunțate în art. 9 și art. 10 din cuprinsul Ordinului nr. 86 din 20/03/2007 al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărire Comunală.

Autoritățile administrației publice locale sunt obligate asadar *ope legis* să asigure gestiunea serviciului de iluminat public pe criterii de competitivitate și eficiență economică și managerială, având ca obiectiv atingerea și respectarea indicatorilor de performanță a serviciului, stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotărârea de dare în administrare, în cazul gestiunii directe și implicit prin legislația menționată anterior.

Aceeași competență exclusivă în domeniul iluminatului public este stabilită și prin prevederile Regulamentului cadru al Serviciului de iluminat public din Ordinul nr. 86 din 20/03/2007 al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărire Comunală, respectiv, în art. 4 alin. (1): *“înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public la nivelul unităților administrativ-teritoriale, precum și înființarea, dezvoltarea, modernizarea, administrarea și exploatarea sistemelor de iluminat public intra în competența exclusivă a autorităților administrației publice locale”*.

În conformitate cu prevederile art. 10, lit. d din Legea 230/2006 a serviciului de iluminat public, în sarcina autorităților administrației publice locale intra adoptarea/emiterea hotărârilor/dispozițiilor privind darea în administrare sau delegarea gestiunii serviciului de iluminat public, precum și încredințarea exploatării bunurilor aparținând patrimoniului public sau privat al localităților, aferente serviciului, conform prevederilor legale în vigoare.

Dispozițiile art. 10 lit. d) din Lege sunt prevăzute în mod complementar celor de la lit. h) a aceluiași articol, unde se prevede o responsabilitate a autorității publice locale în privința gestionării contractului de delegare a gestiunii serviciului, astfel încât în ipoteza nerespectării obiectivelor stabilite prin convenția în cauză, prin regulament, caiet de sarcini sau chiar lege, autoritatea să aibă posibilitatea denunțării unilaterale. Totodată, autoritatea publică care

adopta solutia delegarii serviciului are obligatia de a verifica respectarea permanenta a indicatorilor de performanta ai serviciului de catre persoana juridica care a preluat gestiunea.

In mod similar, atributiile autoritatii publice locale in privinta iluminatului public atunci cand se opteaza pentru formula delegarii gestiunii se regasesc si in art. 4 alin. 2 din Ordinul nr. 86 din 20/03/2007 al Autoritatii Nationale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodarire Comunala, evaluarea activitatii din domeniu fiind realizata pe criterii de competitivitate si eficienta economica si manageriala, *"avand ca obiectiv atingerea si respectarea indicatorilor de performanta a serviciului, stabiliti prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotararea de dare in administrare, in cazul gestiunii directe"*.

In definitiv, norma legala mentionata stabileste in art. 4 alin. 3 ca in vederea asigurarii criteriilor de performanta ale sistemului de iluminat asa cum au fost mentionate anterior, indiferent de forma de gestiune, *"autoritatile administratiei publice locale vor urmari obtinerea unui serviciu de iluminat public corespunzator interesului general al comunitatilor locale pe care le reprezinta, in conformitate cu legislatia in vigoare si cu reglementarile C.I.E"*.

Gestiunea serviciului de iluminat public se poate realiza prin doua modalitati:

- gestiunea directa;
- gestiunea delegata.

Este de subliniat faptul ca toate activitatile specifice serviciului de iluminat public, indiferent de forma de gestiune adoptata, se organizeaza si se defasoara in conformitate cu prevederile regulamentului-propriu si ale caietului de sarcini, elaborate si aprobate de consiliul local, in baza regulamentului-cadru si a caietului de sarcini-cadru al A.N.R.S.C.

Gestiunea directa presupune asumarea nemijlocita de catre autoritatea publica locala a sarcinilor si responsabilitatilor cu privire la infiintarea, organizarea, finantarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea si asigurarea functionarii serviciului de iluminat public.

Gestiunea delegata presupune transferul din partea autoritatilor administratiei publice locale, in baza unui contract de delegare a gestiunii (contract de delegare a serviciului), unui sau mai multor operatori cu statut de societati comerciale cu capital public, privat sau mixt, sarcinile si responsabilitatile proprii cu privire la prestarea, exploatarea si administrarea sistemului de iluminat public.

3. DESCRIEREA SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilitati publice, sub reglementarea, conducerea, monitorizarea si controlul Administratiei Publice Locale a Comunaui Sabaoani, reprezentand o parte componenta a infrastructurii tehnico-edilitare a acestei unitati administrativ-teritoriale.

Iluminatul public se refera la domeniul public sau privat a Comunei Sabaoani, existent la nivelul acelor spatii aflate in proprietatea actuala sau viitoare a unitatii administrative-teritoriale, cuprinzand in linii mari urmatoarele tipuri de servicii:

- iluminatul cailor de circulatie (auto, zone pentru pietoni si biciclisti), tunelurilor si pasajelor auto;
- iluminatul decorativ-arhitectural (pentru monumente, cladiri, fantani);
- iluminatul parcurilor si al gradinilor;
- iluminatul ariilor utilitare (parcari, platforme utilitare etc.);
- intretinerea si mentinerea sistemelor de iluminat descrise mai sus.

Organizarea si desfasurarea serviciului de iluminat public trebuie sa asigure satisfacerea unor cerinte si nevoi de utilitate publica ale comunitatii locale, dupa cum urmeaza:

- garantarea permanentei in functionare a iluminatului public prin indeplinirea parametrilor proiectati si mentinerea lor in standardele in vigoare;
- asigurarea sigurantei circulatiei rutiere si pietonale;
- cresterea gradului de securitate individuala si colectiva in cadrul comunitatilor locale;
- punerea in valoare, printr-un iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice si peisagistice ale localitatilor.
- optimizarea consumului de energie in paralel cu imbunatatirea calitatii iluminatului public din Comuna Sabaoani;
- realizarea unui raport optim calitate/cost si a unui echilibru intre riscurile si beneficiile

asumate prin contract; structura si nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestatiei si vor fi in conformitate cu prevederile legale;

- administrarea corecta si eficienta a bunurilor din proprietatea publica si a banilor publici;

- ridicarea gradului de civilizatie, a confortului si a calitatii vietii;
- sustinerea si stimularea dezvoltarii economico-sociale a localitatilor;
- nediscriminarea si egalitatea tuturor consumatorilor;
- dezvoltarea durabila a sistemului de iluminat public;
- liberul acces la informatii privind aceste servicii publice;
- transparenta, consultarea si antrenarea in decizii a cetatenilor.

Operatorul unui serviciu de iluminat public trebuie sa asigure:

- respectarea legislatiei, normelor, prescriptiilor si regulamentelor privind igiena si protectia muncii, protectia mediului, urmarirea comportarii in timp a sistemului de iluminat public, prevenirea si combaterea incendiilor;

- exploatarea, intretinerea si reparatia instalatiilor cu personal autorizat, in functie de complexitatea instalatiei si specificul locului de munca;

- respectarea indicatorilor de performanta si calitate stabiliti prin contractul de delegare a gestiunii, sau prin hotararea de dare in administrare a serviciului si precizati in regulamentul serviciului de iluminat public;

- intretinerea si mentinerea in stare de permanenta functionare a sistemelor de iluminat public;

- furnizarea autoritatii administratiei publice locale, respectiv A.N.R.S.C., a informatiilor solicitate si accesul la documentatiile pe baza carora presteaza serviciul de iluminat public, in conditiile legii;

- cresterea eficientei sistemului de iluminat in scopul reducerii tarifelor, prin reducerea costurilor de productie, a consumurilor specifice de materiale si materii, energie electrica si prin modernizarea acestora;

- prestarea serviciului de iluminat public la toti utilizatorii din raza unitatii administrativ-teritoriale pentru care are hotarare de dare in administrare sau contract de delegare a gestiunii;

- personal de interventie operativa;
- conducerea operativa prin dispecer;
- inregistrarea datelor de exploatare si evidenta lor;
- analiza zilnica a modului in care se respecta realizarea normelor de consum si

stabilirea operativa a masurilor ce se impun pentru eliminarea abaterilor, incadrarea in norme si evitarea oricarei forme de risipa;

- elaborarea programelor de masuri pentru incadrarea in normele de consum de energie electrica si pentru rationalizarea acestor consumuri;
- realizarea conditiilor pentru prelucrarea automata a datelor referitoare la functionarea economica a instalatiilor de iluminat public;
- statistica incidentelor, avariilor si analiza acestora;
- instituirea si gestionarea unui sistem de inregistrare, investigare, solutionare si raportare privind reclamatii facute de beneficiari in legatura cu calitatea serviciilor;
- solutionarea operativa a incidentelor;
- functionarea normala a tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- evidenta orelor de functionare a componentelor sistemului de iluminat public;
- aplicarea de metode performante de management care sa conduca la functionarea cat mai buna a instalatiilor de iluminat si reducerea costurilor de operare;
- elaborarea planurilor anuale de revizii si reparatii executate cu forte proprii si cu terti si aprobarea acestora de catre administratia publica locala;
- executarea in bune conditii si la termenele prevazute a lucrarilor de reparatii care vizeaza functionarea economica si siguranta in exploatare;
- elaborarea planurilor anuale de investitii pe categorii de surse de finantare si aprobarea acestora de catre administratia publica locala;
- corelarea perioadelor si termenelor de executie a investitiilor si reparatiilor cu planurile de investitii si reparatii a celorlalti furnizori de utilitati, inclusiv cu programele de reabilitare si dezvoltare urbanistica ale administratiei publice locale;
- initierea si avizarea lucrarilor de modernizari si de introducere a tehnicii noi pentru imbunatatirea performantelor tehnico-economice ale sistemului de iluminat public;
- dotare proprie cu instalatii si echipamente specifice necesare pentru prestarea activitatilor asumate prin contract sau prin hotararea de dare in administrare;
- alte conditii specifice stabilite de autoritatea administratiei publice locale sau asociatia de dezvoltare comunitara, dupa caz.

Operatorul are obligatia sa indeplineasca si gestionarea consumului de energie pentru sistemul de iluminat public ce implica asumarea urmatoarelor atributii:

- monitorizarea si raportarea consumului de energie;
- optimizarea si reducerea cheltuielilor de intretinere si mentenanta, ca si costuri de operare aferente sistemului de iluminat public;
- aplicarea masurilor de eficienta energetica conform legislatiei si reglementarilor in vigoare aplicabile elementelor infrastructurii SIP.

Obligatiile operatorului sunt inscise in cuprinsul contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public in ipoteza gestiunii delegate, respectiv, in contractul de administrare in ipoteza gestiunii directe. Cuprinsul prevederilor din aceste documente trebuie sa fie in acord cu legislatia incidenta, respectiv, cu regulamentul cadru adoptat de A.N.R.S.C. prin Ordinul nr. 86/2007, precum si regulamentul autoritatii publice locale privind iluminatul public.

Pe de alta parte, raspunderea personalului operativ al operatorului sunt cuprinse in regulamentul de serviciu (regulamentul de serviciu se intocmeste pe baza regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public). In caietele de sarcini se vor preciza conditiile de realizare a reparatiilor (curente si capitale), a investitiilor precum si a altor cheltuieli pe care

le va face operatorul, specificandu-se modul de aprobare si decontare a acestora in cadrul relatiilor contractuale dintre autoritatea administratiei publice locale si operator.

Gestionarea si administrarea serviciului de iluminat public se va executa astfel incat sa se realizeze:

- verificarea si supravegherea continua a functionarii retelelor electrice de joasa tensiune, posturilor de transformare, cutiilor de distributie si a corpurilor de iluminat;
- corectarea si adaptarea regimului de exploatare la cerintele utilizatorului;
- controlul calitatii serviciului asigurat;
- intretinerea tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- mentinerea in stare de functionare la parametrii proiectati a sistemului de iluminat public;
- masurile necesare pentru prevenirea deteriorarii componentelor sistemului de iluminat public;
- intocmirea sau reactualizarea, dupa caz, a documentatiei tehnice necesare realizarii unei exploatare economice si in conditii de siguranta;
- respectarea instructiunilor furnizorilor de echipamente;
- functionarea instalatiilor de iluminat, in conformitate cu programele aprobate;
- respectarea instructiunilor/procedurilor interne si actualizarea documentatiei;
- respectarea regulamentului de serviciu aprobat de autoritatea administratiei publice locale, in conditiile legii;
- functionarea pe baza principiilor de eficienta economica, avand ca obiectiv reducerea costurilor specifice pentru realizare a serviciului de iluminat public;
- mentinerea capacitatilor de realizare a serviciului si exploatarea eficienta a acestora, prin urmarirea sistematica a comportarii retelelor electrice, echipamentelor, intretinerea acestora, planificarea reparatiilor capitale, realizarea operativa si cu costuri minime a reviziilor/reparatiilor curente;
- indeplinirea indicatorilor de performanta si calitate ai serviciului prestat, specificati in regulamentul serviciului;
- incheierea contractelor cu furnizorii de utilitati, servicii, materiale si piese de schimb, prin aplicarea procedurilor concurentiale impuse de normele legale in vigoare privind achizitiile de lucrari sau de bunuri;
- dezvoltarea/modernizarea, in conditii de eficienta a sistemului de iluminat public in conformitate cu programele de dezvoltare/modernizare elaborate de catre consiliul local, sau cu programele proprii aprobate de autoritatea administratiei publice locale;
- un sistem prin care sa poata primi informatii sau sa ofere consultanta si informatii privind orice problema sau incidente care afecteaza sau pot afecta siguranta, disponibilitatea si/sau alti indicatori de performanta ai serviciilor de iluminat;
- asigurarea, pe toata durata de executare a serviciului, de personal calificat si in numar suficient pentru indeplinirea activitatilor ce fac obiectul serviciului de iluminat public;
- urmarirea si inregistrarea indicatorilor de performanta aprobati pentru serviciul de iluminat public se va face de catre operator pe baza unei proceduri specifice;
- instituirea si aplicarea unui sistem de comunicare cu beneficiarii cu privire la reglementarile noi ce privesc serviciul de iluminat public si modificarile survenite la actele normative din domeniu. In termen de 60 de zile calendaristice de la data incredintarii serviciului de iluminat public va prezenta autoritatii administratiei publice locale modul de organizare a acestui sistem;

- informarea utilizatorului si a beneficiarilor despre planificarea anuala a reparatiilor/reviziilor ce se vor efectua la sistemul de iluminat public.

4. STRUCTURA ACTUALA A SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Serviciul de iluminat public este constituit din:

- infrastructura de transport a energiei electrice necesara furnizarii iluminatului public, a carei delegare se va face pe baza contractului existent intre Comuna Sabaoani si Societatea CEZ, avand la baza Ordinul ANRE 5/93/2000;
- sistemul de comanda (aprindere si automatizare) a iluminatului public – proprietatea primariei Comunaui Sabaoani;
- sistemul de iluminat public, asa cum este definit in Regulamentul Serviciului de iluminat public in conformitate cu Legea nr. 230/2006 si care este proprietate a Comunaui Sabaoani;
- elemente de sustinere – stalpi;
- console;
- retele de alimentare de tip TYIR;
- aparate de iluminat.

Prin analiza documentatiilor anterioare si prin auditarea actualului sistemului de iluminat public din Comuna Sabaoani, au rezultat urmatoarele cantitati existente:

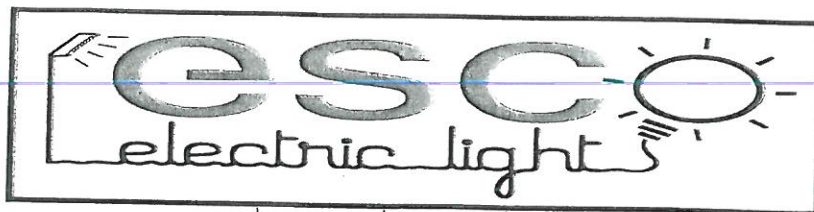
Nume strada	Clasa de iluminat	Nr. Stalpi existenti (buc.)	Tip Aparat de iluminat existent	Putere aparat de iluminat existent	Numar Aparat de Iluminat existente (buc.)	Total aparate de iluminat existente (buc)
Loc. SABAOANI						
STR. ORIZONTULUI	M4	111	AIL LED	45	111	1091
STR. ENERGIEI	M6	23	AIL LED	25	23	
STR. PROGRESULUI	M5	70	AIL LED	38	70	
STR. LIBERTATII	M6	30	AIL LED	30	30	
STR. PRIVIGHETORI	M6	23	AIL LED	25	23	
STR. STEJARULUI	M6	39	AIL LED	30	39	
STR. LUCEAFARULUI	M6	42	AIL LED	25	42	
STR. MUNCII	M6	46	AIL LED	25	46	
STR. PACII	M6	29	AIL LED	25	29	
STR. CIOCARLIEI	M6	56	AIL LED	30	56	
STR. SCANTEIEI	M5	30	AIL LED	38	30	
VISINILOR	M6	2	AIL LED	25	2	
PRUNILOR	M6	4	AIL LED	25	4	
SPORTULUI	M6	11	AIL LED	25	11	

VIITORULUI	M6	6	AIL LED	30	6
FDT. LUMINII	M6	2	AIL LED	30	2
SPERANTEI	M6	2	AIL LED	25	2
ARTELOR	M6	5	AIL LED	25	5
NUCILOR	M6	13	AIL LED	25	13
GLORIEI	M6	11	AIL LED	30	11
NARCISELOR	M6	4	AIL LED	30	4
ARCULUI	M6	16	AIL LED	30	16
MARTISORULUI	M6	19	AIL LED	30	19
AMURGULUI	M6	14	AIL LED	30	14
FDT.AMURGULUI	M6	3	AIL LED	30	3
CICOAREI	M6	9	AIL LED	30	9
ECOULUI	M6	9	AIL LED	30	9
FDT.CIRESILOR	M6	2	AIL LED	30	2
SALCAMILOR	M6	16	AIL LED	30	16
VADULUI	M6	4	AIL LED	30	4
PLAIULUI	M6	7	AIL LED	25	7
FDT. IZVOARELOR	M6	2	AIL LED	30	2
FDT.MIGDALILOR	M6	3	AIL LED	30	3
FDT.FAGETULUI	M6	3	AIL LED	30	3
PLOPILOR	M6	17	AIL LED	30	17
TINERETULUI	M6	8	AIL LED	30	8
FDT. VIISOAREI	M6	1	AIL LED	30	1
MACULUI	M6	7	AIL LED	30	7
GAROAFELOR	M6	1	AIL LED	30	1
FDT.SANATATII	M6	1	AIL LED	30	1
SANATATII	M6	5	AIL LED	30	5
BALADELOR	M6	6	AIL LED	30	6
DUMBRAVEI	M6	4	AIL LED	30	4
CASTANILOR	M6	14	AIL LED	30	14
FDT.CASTANILOR	M6	3	AIL LED	25	3
RANDUNELELOR	M6	9	AIL LED	30	9
POSTEI	M6	3	AIL LED	25	3
ETERNITATII	M6	9	AIL LED	30	9
LILIACULUI	M6	7	AIL LED	25	7
PRIMAVERII	M6	8	AIL LED	25	8
CRINILOR	M6	4	AIL LED	30	4
BUJORILOR	M6	9	AIL LED	30	9
FDT. BUJORILOR	M6	3	AIL LED	30	3
SPICULUI	M6	4	AIL LED	30	4
TRIUMFULUI	M6	17	AIL LED	30	17
FDT. ULMILOR	M6	2	AIL LED	30	2
BRADULUI	M6	3	AIL LED	30	3
FDT. ZORILOR	M6	3	AIL LED	25	3
BUSUIOCULUI	M6	15	AIL LED	30	15

VIORELELOR	M6	15	AIL LED	30	15
ISLAZULUI	M6	3	AIL LED	30	3
VICTORIEI	M6	4	AIL LED	25	4
ZAMBILELOR	M6	8	AIL LED	25	8
REVOLUTIEI	M6	10	AIL LED	30	10
MORII	M6	4	AIL LED	30	4
CAMPULUI	M6	21	AIL LED	30	21
ANTENEI	M6	3	AIL LED	25	3
TRANDAFIRILOR	M6	15	AIL LED	30	15
AGRICULTURII	M6	2	AIL LED	30	2
FDT.CERBULUI	M6	3	AIL LED	30	3
FDT.NORDULUI	M6	7	AIL LED	25	7
FLORILOR	M6	7	AIL LED	30	7
ROMANTEI	M6	26	AIL LED	30	26
FDT.BALTAGULUI	M6	3	AIL LED	30	3
LAMAITEI	M7	2	AIL LED	30	2
FDT.CAPRIOAREI	M6	8	AIL LED	30	8
FDT.SAMANATOAREI	M6	2	AIL LED	30	2
CRIZANTEMELOR	M6	6	AIL LED	30	6
FDT.SUNATOAREI	M6	4	AIL LED	30	4
FDT.BRUTARILOR	M6	4	AIL LED	30	4
CARPATII	M6	15	AIL LED	25	15
UNIRII	M6	4	AIL LED	30	4
GHIOCULULUI	M6	4	AIL LED	30	4
BIRUINTEI	M6	7	AIL LED	25	7
MIORITEI	M6	4	AIL LED	25	4
ROZMARINULUI	M6	1	AIL LED	30	1
MARGARETELOR	M6	2	AIL LED	30	2
ZEFIRULUI	M6	19	AIL LED	30	19
TOPORASULUI	M6	21	AIL LED	30	21
FDT.ARINILOR	M6	5	AIL LED	30	5
CROITORILOR	M6	4	AIL LED	30	4
IASOMIEI	M7	2	AIL LED	30	2
TEILOR	M6	6	AIL LED	30	6
GARII	M6	6	AIL LED	30	6
LALELELOR	M6	5	AIL LED	30	5
Loc. TRAIAN					
STR. CALEA ROMANULUI	M4	70	AIL LED	45	70
STR. VASILE ALECSANDRI	M6	22	AIL LED	30	22
STR. VASILE ALECSANDRI		7	AIL LED	30	7
STR. MIHAI EMINESCU	M6	24	AIL LED	30	24
STR. VASILE MICLE	M6	30	AIL LED	30	30
REVOLUTIEI	M6	2	AIL LED	30	2
INDEPENDENTEI	M6	2	AIL LED	30	2
MIHAIL SADOVEANU	M6	7	AIL LED	30	7

DJ 201C LIBERTATII	M6	7	AIL LED	30	7
ION CREANGA	M6	7	AIL LED	30	7
GEORGE BACOVIA	M6	4	AIL LED	30	4
ALEEA SOARELUI	M6	3	AIL LED	30	3
NICOLAE LABIS	M6	3	AIL LED	30	3
IMASULUI	M6	2	AIL LED	30	2

Tabel 1. Total stalpi si aparate de iluminat din Comuna Sabaoani

Posturile de transformare, componentele rețelei de distribuție a energiei electrice care alimentează cu energie electrică instalațiile de iluminat public, bransamentele, instalațiile de forță, instalațiile de legare la pământ, instalațiile de automatizări, măsură și control, punctele de aprindere etc. sunt proprietatea Societatea de Distribuție a Energiei Electrice și sunt în administrarea acesteia, cu unele excepții ale zonelor unde s-au realizat extinderi ale sistemului de iluminat.

5. SITUATIA ECONOMICO-FINANCIARA ACTUALA A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Valoarea de inventar – nu exista date privind valoarea de inventar

În ultimul an, 2021, consumul de energie electrică pentru sistemul de iluminat public a fost de aproximativ **40.55 kW**.

6. ARIA TERITORIALA DE DESFASURARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Până în prezent, Comuna Sabaoani nu a beneficiat de un sistem de delegare prin delegarea serviciului de iluminat public acesta fiind asigurat cu forțe proprii ADPP și prin contractare lucrări cu diverse societăți comerciale.

Pastrarea acestui sistem de asigurare a serviciului de iluminat public duce la neîndeplinirea atât a parametrilor luminotehnici solicitați de standarde pe arterele de circulație rutieră și pietonală cât și a indicatorilor de performanță.

Legea nr. 230/2006 nu cuprinde prevederi speciale în privința teritoriului în reglementarea celor două modalități de gestiune a serviciului de iluminat public. Cu toate acestea, subliniem faptul că în privința gestiunii directe a serviciului de către autoritatea administrativă publică toate sarcinile și obligațiile acesteia sunt impuse prin referire la întreg teritoriul comunității, fiind obligatoriu să fie respectate în mod constant și uniform principiile de funcționare a serviciului, precum și a tuturor celorlalte exigente din lege și din Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

Pe de altă parte, în privința delegării de gestiune a serviciului de iluminat public, Legea nr. 230/2006 prevede posibilitatea ca prin acordul de voință dintre autoritatea publică locală și persoana juridică delegată, obiectul contractului să facă referire la un anumit teritoriu. În ipoteza aceasta, în funcție de specificul serviciului de la nivelul comunității locale se impune ca pentru buna gestionare a acestuia, implicit pentru a avea posibilitatea reală de a atinge indicii de performanță și obiectivele stabilite prin Regulamentul Cadru al ANRSC nr. 86/2007, să fie luată în calcul posibilitatea ca prin delegarea de gestiune către un operator să se ajungă la o soluție de eficiență sporită în asigurarea serviciului pentru beneficiari.

Harta delimitării ariei teritoriale este prezentată în **Partea desenată – Planșele 1.1.**

7. INVESTITII NECESARE PENTRU MODERNIZAREA, IMBUNATATIREA CANTITATIVA, CALITATIVA SI EXTINDEREA SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Investitiile recomandate pentru imbunatatirea sistemului de iluminat public sunt cele necesare pentru aducerea si mentinerea lui la nivelul criteriilor standardului SR EN 13201, atat in ceea ce priveste performantele cerute, cat si instrumentele necesare pentru a fi atinse, verificate periodic si pastrate in cadrul parametrilor legali.

In ordinea fireasca a realizarii lor, recomandam ca viitoarele investitii sa fie alocate pentru:

1. intocmirea hartii sistemului de iluminat public in format electronic;
2. intocmirea planului de iluminat general al Comunaui Sabaoani;
3. implementarea unui sistem de telegestiune a iluminatului public si modernizarea echipamentelor de comanda, automatizare, masura si control din punctele de aprindere;
4. extinderea sistemului de iluminat in zonele in care lipseste, acolo unde este deficitar sau in zonele noi al Comunaui;
5. introducerea in subteran a retelelor de iluminat public pe arterele principalele de circulatie si in zonele de importanta zonala – conform studiilor de fezabilitate;
6. punerea in valoare prin iluminat a patrimoniului arhitectural al Comunaui.

8. ANALIZA COMPARATIVA PRIVIND MODUL DE GESTIONARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT DINTRE GESTIUNEA DIRECTA SI GESTIUNEA DELEGATA

8.1. Aspecte generale privind gestiunea serviciului de iluminat public

Legea nr. 230/2006 stabileste la art. 18 alin. (1) modalitatea in care autoritatea publica locala competenta poate realiza gestiunea serviciului de iluminat public, indicand punctual liniile directoare de catre trebuie sa se tina cont in actiunile desfasurare in acest domeniu: "*a) marimea, gradul de dezvoltare si particularitatile economico-sociale ale localitatilor; b) starea sistemului de iluminat public existent; c) posibilitatile locale de finantare a exploatarii, intretinerii si dezvoltarii serviciului si a structurii tehnico-edilitare aferente*". Pe baza informatiilor rezultate in conformitate cu elementele enuntate anterior autoritatea publica locala va elabora indicatorii de performanta care trebuie indepliniti de serviciul de iluminat public, stabilindu-i prin hotarare de consiliu local, cu respectarea prevederilor regulamentului-cadru al serviciului (Anexa la Ordinul nr. 86/2006 al ANRSC). In art. 7 alin. (2) din Legea nr. 230/2006 se mentioneaza expres faptul ca indicatorii de performanta care vor influenta evaluarea si optiunea gestiunii serviciului trebuie sa se supuna cu prioritate necesitatilor reale ale comunitatilor locale, sa tina cont de starea tehnica precum si de eficienta sistemului de iluminat public existent. Propunerea si adoptarea acestor parametrii de

evaluare a serviciului de iluminat public trebuie conform legii sa se realizeze in urma unor consultari si dezbateri publice (art. 18 alin. 2 din Legea nr. 230/2006).

O evaluare corecta a modalitatii de gestiune a serviciului de iluminat public se supune astfel cum am subliniat anterior atat legii – care stabileste criterii generale de evaluare – inasa mai ales regulamentului propriu local al serviciului si eventual caietului de sarcini aferent. Prevederile care trebuie avute in vedere trebuie sa cuprinda informatii reale privitoare la :

- a) nivelurile de iluminat, pe zone caracteristice;
- b) indicatorii de performanta a serviciului;
- c) conditiile tehnice;
- d) infrastructura aferenta serviciului;
- e) raporturile operator-utilizator.

8.2. Gestiunea directa

Legea nr. 230/2006 ofera autoritatii publice locale posibilitatea ca pe baza unei evaluari realizate conform celor mentionate anterior sa opteze pentru gestiunea directa serviciului de iluminat public sau pentru gestiunea delegata a acestui serviciu. Conform prevederilor art. 19 din actul normativ indicat, in cazul gestiunii directe *“autoritatile administratiei publice locale sau asociatiile de dezvoltare comunitara, dupa caz, isi asuma nemijlocit toate sarcinile si responsabilitatile cu privire la infiintarea, organizarea, finantarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea si asigurarea functionarii serviciului de iluminat public”*.

Gestiunea directa presupune totodata utilizarea unor operatori definiti si licentati in conformitate cu dispozitiile Legii nr. 51/2006. In cazul acestei modalitati de gestiune a serviciului autoritatea publica locala emite o hotarare de dare in administrare a infrastructurii tehnico-edilitare, pe baza licentei eliberata de catre A.N.R.S.C.

Legea nr. 230/2006 mentioneaza asadar faptul ca in cadrul acestei modalitati de gestiune autoritatea publica locala emite doar un mandat de administrare catre operatori specializati si acreditati a serviciului, astfel incat atributiile privitoare la finantare, coordonare, administrare, exploatare si mentenanta revin acesteia. Optiunea manifestata de catre autoritatea publica locala pentru gestiunea directa poate fi argumentata doar atunci cand din evaluarea dimensiunii sistemului, a gradului de dezvoltare a acestuia, a particularitatilor economico-sociale ale localitatilor si implicit a posibilitatii autoritatii de finantare ar rezulta un raport care sa respecte in integralitate principiile de functionare ale serviciului stabilite prin art. 9 si 10 din Regulamentul-cadru din 20 martie 2007 al serviciului de iluminat public, Anexa a Ordinului nr. 86/2007 emis de A.N.R.S.C.

Legea nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilitati publice mentioneaza in art. 29 alin.(2) faptul ca pentru realizarea gestiunii directe este necesar ca la nivelul autoritatii administratiei publice locale sa poata exista structuri proprii care sa desasoare activitatea aferenta. Aceste structuri pot fi:

- a) compartimente de specialitate, fara personalitate juridica, organizate in cadrul aparatului propriu al consiliului local ori judetean al unitatii administrativ-teritoriale;
- b) servicii publice sau directii de specialitate, fara personalitate juridica, organizate in cadrul aparatului propriu al consiliului local ori judetean al unitatii administrativ-teritoriale, avand autonomie financiara si functionala;
- c) servicii publice sau directii de specialitate, cu personalitate juridica, organizate in subordinea consiliului local ori judetean al unitatii administrativ-teritoriale sau a asociatiei de dezvoltare comunitara, avand patrimoniu propriu, gestiune economica proprie si autonomie

financiara si functionala. In ipoteza in care la nivelul autoritatii publice locale nu pot exista asemenea structuri care sa beneficieze implicit si de infrastructura aferenta unei bune desfasurari a activitatii incidente ipoteza realizarii serviciului prin gestiune directa nu se poate realiza. Evaluarea in sine a structurii odata ce a fost identificata se realizeaza precum am mentionat dupa criteriile specifice serviciului, in cazul de fata incidente fiind normele din cuprinsul Legii nr. 230/2006, respectiv, cele din Regulamentul Cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

8.3. Gestiunea delegata

Aceasta modalitate de gestiune a serviciului de iluminat public presupune transferul printr-un contract a sarcinilor si responsabilitatilor instituite in acest domeniu din patrimoniul autoritatilor locale catre un operator cu statut de societate comerciala cu capital public, privat sau mixt. Odata cu delegarea sarcinilor si responsabilitatilor, autoritatea public locala transfera si exploatarea si administrarea serviciului, astfel incat operatorul sa poata actiona in mod independent si responsabil in vederea realizarii obligatiilor contractuale, atingerii parametrilor de performanta, precum si a obiectivelor din lege.

Gestiunea delegata reprezinta o exceptie legala de la responsabilitatea impusa autoritatii publice locale in privinta gestionarii serviciului de iluminat public, respectiv, de la obligatia generala a acesteia de a satisface exigentele obiectivelor impuse de lege in acest domeniu.

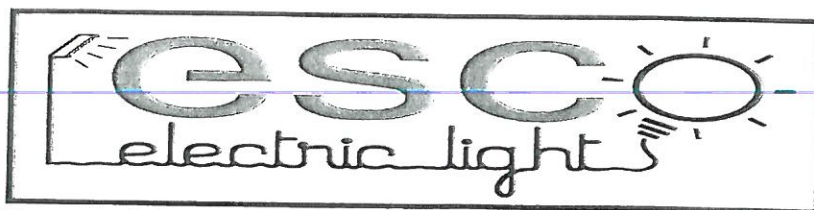
Activitatea operatorilor care vor prelua gestiunea sistemului este reglementata de Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilitati publice care vor presta serviciul de iluminat public in baza contractului de delegare a gestiunii, aprobat de autoritatile administratiei publice locale si in baza licentei eliberate de autoritatea competenta [art. 19 alin. (3) din Legea nr. 230/2006]. Prevederile contractul prin care se realizeaza delegarea sunt stabilite catre Legea nr. 51/2006, iar cuprinsul sau in ceea ce priveste drepturile si obligatiile partilor trebuie sa se supuna principiilor care deriva din Legea nr. 230/2006 privind iluminatul public, precum si din Regulamentul-cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

Diferenta fundamentala care exista intre gestiunea directa si gestiunea delegata in cazul serviciului de iluminat public este ca daca in prima ipoteza autoritatea publica locala pastreaza in patrimoniul ei toate obligatiile privind indeplinirea obiectivelor din lege, implicit, responsabilitatile de finantare si intretinere, in cea de-a doua ipoteza, operatorul public sau privat preia in integralitate sarcinile aferente, cu exceptia prerogativelor privind adoptarea politicilor si strategiilor de dezvoltare a serviciului, respectiv, a programelor de dezvoltare a sistemului de iluminat public, precum si drepturile si competentele precizate la art. 17 alin. (1) din Legea nr. 230/2006. Astfel, obiectul contractelor de delegare a gestiunii serviciului poate include: activitatile de operare propriu-zisa, gestionare, administrare, exploatare, intretinere, precum si activitatile de pregatire, finantare si realizare a investitiilor din infrastructura aferenta serviciului de iluminat public.

Art. 17 alin. (1) stabileste drepturile pe care autoritatea publica le va avea in raport cu operatorul public sau privat caruia ii va fi acordata delegarea gestiunii serviciului, respectiv, cele privitoare la supraveghere si control:

a) modul de fundamentare a tarifelor si respectarea metodologiei de stabilire, ajustare sau de modificare a acestora, emise de A.N.R.S.C;

b) modul de indeplinire a obligatiilor contractuale asumate de operatori si activitatile desfasurate de acestia;

c) calitatea si eficienta serviciului prestat, corespunzator indicatorilor de performanta a serviciului, stabiliti conform legii;

d) modul de administrare, de exploatare, de conservare si de mentinere in functiune, dezvoltarea si/sau modernizarea sistemului de iluminat public. In mod complementar, la sectiunea privitoare la gestiunea delegata din cuprinsul legii nr. 230/2006 [art. 21 alin. (2)] se prevede expres faptul ca toate activitatile de monitorizare si control privind modul de respectare de catre operatori a conditiilor de emitere si mentinere a licentelor revin A.N.R.S.C., iar cele privind indicatorii de performanta stabiliti in contractele de delegare a gestiunii revin autoritatilor administratiei publice locale.

Conform art. 22 alin. (5) din Legea nr. 230/2006 autoritatea publica locala are competenta exclusiva de a impune in acord cu legea toate exigentele necesare pentru realizarea in bune conditii a delegarii. Astfel legea nu limiteaza accesul la procedura de selectie a delegarii, fiind permisa participarea oricaror operatori, chiar si a celor nou-infiintati, cu respectarea insa a conditiilor impuse de catre autoritatea publica locala. In virtutea atributiilor de reprezentare ale administratiei publice locale, asa cum reies din cuprinsul Legii nr. 215/2001, aceasta va impune exigentele necesare privitoare la asigurarea existentei garantiilor profesionale si financiare ale operatorului, precum si modalitatea de respectare a indicatorilor de performanta. Prin cuprinsul contractului de delegare autoritatea publica locala poate impune prevederi si cu privire la nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului in conditii de calitate si de cantitate corespunzatoare, toate acestea constituind criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

8.4. Concluzii si analiza comparative

In conformitate cu estimarile realizate in urma auditarii sistemului de iluminat public existent din Comuna Sabaoani, serviciul de iluminat public include pentru urmatoorii 3 ani urmatoarele elemente:

1	Intretinerea si mentinerea sistemului de iluminat public reabilitat pe perioada celor 3 ani	36.000,00 lei
---	---	---------------

Conform art. 22 alin. (5) din Legea nr. 230/2006 autoritatea publica locala are competenta exclusiva de a impune in acord cu legea toate exigentele necesare pentru realizarea in bune conditii a delegarii. Astfel, legea nu limiteaza accesul la procedura de selectie a delegarii, fiind permisa participarea oricaror operatori, chiar si a celor nou-infiintati, cu respectarea insa a conditiilor impuse de catre autoritatea publica locala. In virtutea atributiilor de reprezentare ale administratiei publice locale, astfel cum reies din cuprinsul Legii nr. 215/2001, aceasta va impune exigentele necesare privitoare la asigurarea existentei garantiilor profesionale si financiare ale operatorului, precum si modalitatea de respectare a indicatorilor de performanta. Prin cuprinsul contractului de delegare autoritatea publica locala poate impune prevederi si cu privire la nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului in conditii de calitate si de cantitate corespunzatoare, toate acestea constituind criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

Daca in cazul gestiunii directe autoritatea administrativa este responsabila in integralitate de modul de indeplinire a obligatiilor care decurg din lege, in privinta delegarii gestiunii legea ii permite acesteia sa imparta sarcinile cu un operator public sau privat, acordand totodata posibilitatea ca prin contractul de delegare sa fie impuse exigente specifice, in acord cu nevoile si situatia concreta de la nivelul comunitatii locale incidente.

Ratiunea bunei administrari a sistemului de iluminat public in Comuna Sabaoani nu poate fi pusa in discutie, obiectul prezentului studiu avand menirea sa sprijine in mod obiectiv desemnarea unei solutii optime de gestionare a serviciului de iluminat public: directa sau indirecta.

Pentru a putea compara usor avantajele si dezavantajele gestiunii directe cu cele ale gestiunii indirecte (delegate) a sistemului de iluminat public, acestea se prezinta in continuare sub forma unui tabel:

	GESTIUNE DIRECTA	GESTIUNEA INDIRECTA (DELEGATA)
AVANTAJE	- mentinerea responsabilitatii fata de populatia deservita; - tarife mai mici decat in cazul gestiunii delegate, neexistand profit; - mentinerea autoritatii nemijlocite a autoritatii asupra activitatii; - accesul la fonduri europene destinate autoritatilor publice	- parametrii serviciilor si necesarul de investitii vor fi clar definite in contract, cu mecanisme care impun ca majoritatea riscurilor sa treaca la operator; - accelerarea insvestitiilor din momentul cand operatorul isi intra in drepturi; - nevoia de profit a operatorului va genera schimbarea rapida a proceselor interne si a relatiilor cu clientii; - Autoritatea transfera sarcina investitiilor si (potential a) finantarii catre operatorul pentru partea ce ii revine; - Autoritatea va avea calitatea de a superviza si a reglementa conformarea operatorului la cerintele impuse in contract si nu de gestiune directa a serviciului; - Autoritatea va avea drept de control final asupra derularii serviciului, avand posibilitatea de a intrerupe delegarea de gestiune in cazul in care operatorul are o activitatea defectuoasa care persista – prin clauzele de penalizare si de reziliere ale contractului; - Autoritatea are putere decizionala pentru ca in momentul incredintarii contractului, acesta sa includa toate prevederile optime; - reducerea imixtiunii politicului in deciziile de afaceri, investitii si personal; - criteriile de management

		comercial se pot indeplini pentru a avea acces la fonduri bancare.
DEZAVANTAJE	- ritm lent de investitii, bazat exclusiv pe fluxul de numerar din exploatare si pe sumele puse la dispozitie de catre ordonatorul de credite; - Autoritatea ar trebui sa furnizeze in continuare fonduri si garantii in calitatea de actionar unic (daca se organizeaza o societate pe actiuni pentru operarea serviciului); - cresterea numarului de persoane din cadrul aparatului propriu al Primarului, personal care sa se ocupe de serviciul respectiv; - activitatea de atragerea de surse de finantare; - costuri suplimentare cu: dotari cu echipamente si utilaje specifice, mijloace de transport si interventie, personal, instruire personal, autorizare personal; - costuri de licentiere la A.N.R.S.C.	- negocierea unui contract detaliat pe termen lung, in special pentru prima parte a contractului, cea in care se realizeaza investitiile; - Autoritatea trebuie sa isi adapteze rolurile de administrator si reglementator pe durata contractului si va trebui sa se concentreze pe negociere, monitorizare si suprizare; - monopol pe termen lung atribuit operatorului, cu dificultati de iesire din contract in caz de neperformanta; - Autoritatea trebuie sa asigure finantarea prestarii serviciului.

Numarul mai mare de dezavantaje, precum si cel mai mic de avantaje al gestiunii directe in raport cu gestiunea delegata, recomanda in prima faza adoptarea celei de-a doua variante. Posibilitatea extinsa de a defini contractual limitele de exploatare a serviciului, finalitatea si ritmul investitiilor din infrastructura determina ca formula gestiunii delegate sa fie mai usor de pus in acord cu interesele generale ale comunitatii si implicit, cu principiile care guverneaza serviciul.

Matricea riscurilor de exploatare privind delegarea serviciului de iluminat public este indicata in **Anexa Nr. 5**.

Infiintarea si existenta unui serviciu propriu al primariei, cu personal specializat si cu dotare tehnica necesara prestarii unui serviciu de calitate ar presupune costuri financiare importante pentru bugetul local. Estimarea costurilor pe toata durata delegarii, inclusiv identificarea si cuantificarea financiara a riscurilor, poate conduce la stabilirea unor tarife reale si acceptate de catre toti utilizatorii, astfel incat alegerea unui operator sa fie pe deplin justificata si financiar, pe langa principiile descentralizarii si eficientizarii cerute de normele europene.

Pentru a aproxima costurile ipotetice pe care le presupune infiintarea si functionarea unui serviciu propriu al primariei de operare/administrare a iluminatului public din Comuna Sabaoani s-a realizat o simulare a cheltuielilor care este prezentata in **Anexa Nr. 2**.

Situatie 1 – Infintare serviciul propriu de operare a sistemului de iluminat public

Analiza cost-beneficiu :

1	Cheltuieli de infiintare, dotare, organizare;	683.880,00 lei
2	Cheltuieli pentru 3 ani cu functionarea (salarizare, utilitati, intretinere utilaje).	599.226,48 lei
3	Cheltuieli cu materialele necesare realizarii operatiunilor de intretinere / iluminat stradal	36.000,00 lei
TOTAL :		1.283.106,48 lei

Ipoteze de calcul :

- Autoritatea contractanta realizeaza intreg aparatul necesar pentru obtinerea licentei necesare;
- Autoritatea contractanta dispune de fondurile necesare realizarii investitiilor in utilaje si echipamente de lucru.

Situatie 2 – Delegare gestiunii sistemului de iluminat public catre un operator

Analiza cost beneficiu :

ESTIMAREA COSTURILOR DE DELEGARE A GESTIUNII		
1	Intretinerea si mentinerea sistemului de iluminat public reabilitat pe perioada celor 3 ani	36.000,00 lei
Total :		36.000,00 lei

Rezumand, ar trebui facuta comparatia intre:

- costul serviciului / 3 ani in varianta delegarii serviciului = **36.000,00 lei**
- costul serviciului / 3 ani in varianta administrarii directe = **1.283.106,48 lei**

Asumarea tuturor riscurilor este descrisa in **Anexa Nr. 5.**

Calculul de mai sus este doar un exemplu care arata faptul ca, in varianta asumarii de catre autoritate a gestionarii directe a sistemului de iluminat public, cheltuielile necesare pentru a-l mentine in parametrii normali de functionare vor fi mai mari decat vor fi in varianta delegarii sistemului.

Delegarea serviciului este impusa si de necesitatea adaptarii la cerintele si exigentele legale in vigoare a serviciului de iluminat public, privit ca un sistem eficient, si care sa corespunda cu programele de dezvoltare durabila ale autoritatii, respectiv, pentru:

- asigurarea dezvoltarii durabile a unitatilor administrativ-teritoriale;
- crearea unui ambient placut si ridicarea gradului de civilizatie si a calitatii vietii;
- asigurarea functionarii si exploatarei in conditii de siguranta, rentabilitate si eficienta economica a infrastructurii aferente serviciului de iluminat public;

- protecției și conservării mediului natural și construit;
- satisfacerea judicioasă, echitabilă și nepreferențială a tuturor membrilor comunității locale, în calitatea lor de beneficiari ai serviciului;
- identificare și implementarea unor soluții și sisteme de eficiență energetică;

Amploarea sistemului de iluminat public din Comuna Sabaoani, investițiile făcute în perioada anterioară și necesitatea întreținerii lor, impun ca sistemul să fie gestionat de către un operator care să dețină cel puțin următoarele:

- experiența în gestionarea unui sistem de iluminat public;
- capacitatea tehnică să o facă (dotarea cu utilaje specifice, spațiu de depozitare și dispecerat, mijloace de transport și de intervenție etc.);
- pregătirea profesională a angajaților atestată conform legii cu toate certificările necesare (electricieni autorizați ANRE, specialiști cu certificate de atestare profesională în iluminat CNRI etc.);
- licența ANRSC clasa 3;
- atestate ANRE pentru proiectare, execuție, măsurări-incercări-verificări;
- sistem funcțional de management integrat probat cu certificări ISO.

Starea actuală a gestiunii sistemului de iluminat public, fără operator și aflat în posesia autorității, aceasta din urmă fără instrumentele necesare unei minime administrări, impune o rezolvare cât mai rapidă a situației.

Perpetuarea ei înseamnă generarea de riscuri pe care le implică defectiunile neremediate ale sistemului de iluminat: risc de accidente rutiere, insecuritate publică datorată lipsei luminii pe trotuare, alei pietonale, parcuri și grădini, precum și încurajarea infracțiunilor și creșterea gradului de criminalitate.

Toate motivele de mai sus, dar mai ales lipsa experienței și a capacităților necesare autorității de a gestiona în momentul de față un sistem de iluminat public de o asemenea amploare, conduc la concluzia că delegarea administrării sistemului de iluminat public reprezintă soluția optimă, cel puțin în viitorul apropiat.

9. DURATA DELEGĂRII SERVICIULUI

Conform art. 22 alin. 2 din Legea nr. 230/2006 trebuie subliniat faptul că pe toată durata derulării contractului de delegare a gestiunii, bunurile mobile sau imobile aparținând domeniului public ori privat al unităților administrativ-teritoriale, utilizate pentru realizarea serviciului, se vor concesiona operatorului caruia i s-a atribuit contractul de delegare a gestiunii.

Art. 24 din legea nr. 230/2006 prevede în mod explicit atributul autorității publice locale că odată cu luarea deciziei privind delegarea gestiunii serviciului de iluminat public să stabilească în acord cu dispozițiile legii nr. 51/2006 cuprinsul contractului propus, respectiv, drepturile și obligațiile partilor, precum și întinderea acestora. Astfel, durata contractului de delegare a gestiunii trebuie să fie stabilită în acord cu interesul comunității locale, cu programul de dezvoltare a sistemului aferent serviciului, fără însă a fi mai mare decât durata necesară amortizării investițiilor, cu rezerva de a nu depăși 49 de ani, cum prevede art. 24 alin. 2 din Legea nr. 230/2006. Conform prevederilor legii la stabilirea duratei propriu-zise din contract un element fundamental îl va reprezenta analiza cuantumul finanțării pe segmentul de investiții ce va fi realizat de către operator, astfel încât, amortizarea acestora să poată fi atinsă în timpul de desfășurare al raporturilor juridice dintre părți.

Durata stabilita in contract trebuie sa nu incalce drepturile unor alti operatori care au conventii similare in derulare, pentru a se suprapune cele doua delegari ale gestiunii serviciului.

Durata contractului poate fi afectata de o denuntare unilaterala a conventiei de catre autoritatea administrativa, care in temeiul art. 17 din legea nr. 230/2006 are atributul de a verifica modalitatea de realizare a delegarii de gestiune, respectiv, indeplinirea conforma a obligatiilor asumate. De mentionat este faptul ca in acord cu dispozitiile art. 23 alin. (7) din legea nr. 230/2006 partile pot sa prevada si alte clauze de reziliere, aspect care in mod evident poate fi in legatura cu durata, producand de altfel efecte atunci cand ar interveni cazul incident.

Durata contractului de delegare a gestiunii poate fi afectata de valabilitatea licentei de operare a persoanei juridice cu care se incheie contractul. In ipoteza retragerii licentei de operare, contractul se va rezilia de plin drept in conditiile art. 36 alin. (2) din Legea nr. 230/2006.

Art. 24 alin. 2 din Legea nr. 230/2006 prevede totodata posibilitatea prelungirii duratei in cazurile expres prevazute:

a) pentru motive de interes general, caz in care durata contractului nu poate fi prelungita cu mai mult de 2 ani;

b) in cazul in care operatorul, la cererea autoritatii administratiei publice locale si pentru buna executare a serviciului sau pentru extinderea sistemului de iluminat public, a realizat investitii care nu ar putea fi amortizate in termenul ramas pana la expirarea contractului initial decat printr-o crestere excesiva a tarifelor sau a taxelor locale.

In toate cazurile descrise mai sus, prelungirea contractului poate fi decisa de catre autoritatea administrativa, prin Consiliul Local al Comunei Sabaoani sau de asociatia de dezvoltare comunitara, dupa caz.

Durata concesiunii unui serviciu de iluminat public se stabileste tinand cont de:

- experienta anterioara a operarii serviciului in Comuna Sabaoani;
- experienta similara a altor comune / orase / municipii;
- reglementarile legale privind serviciul de iluminat;
- finantarile posibile de obtinut si durata de recuperare a costurilor de catre operatorul economic;
- durata necesara realizarii lucrarilor de reabilitare / modernizare, implicand toate aspectele tehnice (studii, aprobari, avize, proiecte tehnice, instalare, punere in functiune, verificari, receptie etc.)

Experienta altor orase comparabile cu Comuna Sabaoani, pentru contracte trecute sau in derulare, ar indica o durata de delegare de 3 (trei) ani.

Legea 230 din 7 iunie 2006 a serviciului de iluminat public stabileste ca durata unui contract prin care se deleaga gestiunea nu poate fi mai mare de 49 de ani, luandu-se in calcul durata necesara amortizarii investitiilor (art. 24 alin. 2).

Legea 100/2016 – art 16 indica o durata estimata a concesiunilor de servicii de maxim 7 ani in scopul de a nu denatura concurenta.

Avand in vedere cele expuse mai sus propunem ca durata concesiunii, pentru care se incheie contractul de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public, sa fie de 3 ani.

10. REDEVENTA

Seviciul de iluminat public nu este o activitate care genereaza venituri, este un serviciu care genereaza doar cheltuieli. Singura activitate care poate fi asimilata unui venit este reducerea cheltuielilor cu energia electrica prin modernizarea sistemului existent. Din aceste considerente operatorul economic nu va plati redeventa.

11. MOTIVELE JUSTIFICARII REALIZARII DELEGARII SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC IN COMUNA SABAOANI

Delegarea serviciului de iluminat public in Comuna Sabaoani se realizeaza din urmatoarele motive:

- din punct de vedere economic costul serviciului pe o perioada de 3 ani este considerabil redus fata de gestiunea directa;

Contractul de delegare a gestiunii va fi insotit in mod obligatoriu de urmatoarele anexe:

- caiete de sarcini ale serviciului de iluminat public;
- regulamentul de serviciu a iluminatului public;
- procesul verbal de predare-preluare a bunurilor prevazute in inventar;
- oferta operatorului.

12. CONCLUZII SI RECOMANDARI

Motivele prezentate la Capitolul 8 al studiului recomanda ca fiind oportuna concesiunea gestiunii sistemului de iluminat public catre un operator cu experienta, care sa posede capacitatea tehnica si organizatorica, dotarea si experienta manageriala, bonitatea si capacitatea financiara necesare prestarii serviciului incredintat. Structura delegarii trebuie riguros stabilita in contractul incheiat intre autoritatea administrativa si persoana juridica delegata, in conformitate cu prevederile din cuprinsul legii nr. 51/2006, respectiv, ale legii nr. 230/2006 si legii 100/2016.

Pastrarea gestiunii ca serviciu propriu al Autoritatii presupune asumarea riscurilor legate de lipsa experientei, de intarzierile generate de infiintarea unui astfel de serviciu, de obtinerea autorizarilor si licentelor necesare functionarii, dar mai ales de posibilitatea ca cheltuielile cu intretinerea sistemului de iluminat sa creasca in aceasta varianta. Solutia delegarii gestiunii serviciului de iluminat public reprezinta o exceptie de la asumare in integralitate a paramterilor de performanta si a exigentelor obiectivelor stabilite prin legea nr. 230/2006, respectiv, prin Regulamentul Cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 77/2006 al Presedintelui ANRSC.

Recomandam ca pe parcursul primului an al noii gestiuni sa se investeasca in:

- realizarea **Hartii Electronice a Sistemului de Iluminat**, ca sarcina expresa inscrisa in caietul de sarcini al delegarii;
- realizarea **Planului General de Iluminat Public al Comunaui Sabaoani**, printr-o colaborare intre reprezentanti desemnati de viitorii operatori si de Autoritate sub coordonarea unui specialist extern cu experienta.

Acestea vor fi instrumente de lucru extrem de utile atat operatorului cat si Autoritatii, care alaturi de implementarea sistemului de telegestiune vor permite o administrare mult mai simpla si mai ieftina a sistemului de iluminat. Prevederile clare ale planului general de iluminat elimina orice dificultati in estimarea costurilor de investitie si intretinere ulterioara.

Alaturi de argumentele expuse in studiu, acest lucru demonstreaza ca pentru primaria Comunaui Sabaoani este avantajos atat din punct de vedere economic, cat si din punct de vedere urbanistic-calitativ sa concesioneze serviciul de iluminat public pe un intervalul de 3 ani. Prin concesionarea serviciului de iluminat cu repartizarea costurilor pe mai multi ani (minimum 3 ani) costurile devin suportabile si in acelasi timp se realizeaza un iluminat public performant.

Avand in vedere toate cele prezentate anterior, prezentul studiu recomanda ca pentru solutionarea integrala si sistematica a problemei **este necesara delegarea de gestiune prin concesionare a serviciului de iluminat public unor operatori specializati.**

Data,
Octombrie 2021

Intocmit,
Ing. Remes Dan-Dumitru